

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 7

Seurakunnan rakentamisesta

1.Kor. 3:16-4:5

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Käsittelemme Paavalin Ensimmäistä korinttilaiskirjettä, tällä kerralla sen kolmannen luvun jakeesta 16 alkaen.

Edellä olemme kuulleet siitä, kuinka Paavali kehotti Korintin seurakuntalaisia yksimielisyyteen. He olivat nimittäin jakaantuneet hengellisiin puolueisiin, mm. sen perusteella, kannattiko joku enemmän Apollos –nimistä saarnamiestä vaiko Paavalia. Sellaisessa ei Paavalin mielestä ollut mitään järkeä, sillä Paavali ja Apollos olivat työtovereita, joita Jumala oli käyttänyt työvälleinään Korintin seurakunnan hyväksi. Paavali oli sen perustanut tuomalla kaupunkiin Jeesuksesta kertovan evankeliumin ja herättämällä ihmisissä uskon. Hieman myöhemmin kaupunkiin oli tullut Apollos, jota Jumala oli käyttänyt Korintin seurakunnan rakentamisessa eli Kristukseen juurruttamisessa. Oma ja Apolloksen työtä Paavali vertasi eri vaiheisiin talon rakentamisessa: Hän itse oli laskenut perustuksen, joka on Kristus. Apollos oli sille rakentanut.

Rakentakaa kunnolla!

Paavali kehotti kutakin korinttilaista kiinnittämään huomioita siihen, että seurakunnan jäsenenä heillä kullakin oli tehtävä seurakunnan rakentamisessa Kristus -perustukselle. Jokaisen oli katsottava, että rakentaa kestävästä rakennusaineista. Eli toisin sanoen: omalta osaltaan ohjaa seurakuntayhteisöä kestäväan suuntaan, uskomaan Kristukseen ja rakastamaan lähimmäistä.

Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä?
Jos joku turmelee Jumalan temppelin, on Jumala turmeleva hänet; sillä Jumalan temppeli on pyhä, ja sellaisia te olette. (1. Kor. 3:16-17).

”Ettekö tiedä” -aloitus on retorinen tehokeino, nimeltä *apostrophe*. Sillä vedotaan kuulijoihin asiassa, josta pitäisi vallita yksimielisyys. Ilmeisesti Paavali oli jo aiemmin opettanut korinttilaisille, seurakunta on Jumalan temppeli, jossa Jumalan Henki asuu. Jo tämän vastaanottamansa opetuksen perusteella heidän pitäisi tietää ja ymmärtää, että seurakuntaa ei saa hajottaa riitaisella asenteella tai puoluehengellä. Seurakunta on pyhä, pyhien yhteisö, eikä riitainen käytös sovi sen identiteettiin.

Hulluja viisaita vai viisaita hulluja?

Älköön kukaan pettäkö itseään. Jos joku teidän joukossanne luulee olevansa viisas tässä maailmassa, tulkoon hän tyhmäksi, että hänestä tulisi viisas. 19 Sillä tämän maailman viisaus on hullutus Jumalan silmissä. Sillä kirjoitettu on:

"Hän vangitsee viisaat heidän viekkauteensa"; ja vielä: "Herra tuntee viisasten ajatukset, hän tietää ne turhiksi"(1.Kor.3:18-20).

Paavali tarkoittaa, että kenenkään kristityn ei pidä pettää itseään kuvittelemalla olevansa muita viisaampi. Sellaistahan esiintyi korinttilaisten kristittyjen keskuudessa. Juuri siksi heidän seurakuntansa oli sisäisesti jakaantunut.

Mitä tarkoittaa, että tullakseen viisaaksi täytyy ensin tulla hulluksi? No sitä, että kristinuskon mukaan viisas on sellainen, joka ei pysty luottamaan omiin kykyihinsä. Hänen pitää menettää ne, myös itsestä nouseva viisaus, jotta hän joutuisi turvautumaan Jumalaan ja hänen viisauteensa, jonka hän on tuonut ilmi Jeesuksessa. Tätä Paavali perustelee kahdella lainauksella Vanhasta testamentista. Ne on otettu Jobin kirjan 5. luvun jakeesta 13 ja Psalmin 94 jakeesta 11.

Te olette Kristuksen

Älköön siis kukaan kerskatko ihmisistä; sillä kaikki on teidän, teidän on Paavali ja Apollos ja Keefas, teidän on maailma ja elämä ja kuolema, nykyiset ja tulevaiset, kaikki on teidän. Mutta te olette Kristuksen, ja Kristus on Jumalan (1.Kor. 3:21-23).

Myös tuossa Paavali käyttää aikansa puhetaidon erästä keinoa. Puhujilla oli tapana kumota yleisiä sloganeita siten, että ensin sellaisen totuus myönnettiin, mutta heti sen perään tuotiin esiin joitain lisänäkokohtia, jotka kumosivatkin sen.

Tässä on kyseessä yleinen sanonta ”kaikki on viisaiden”, jota stoalaisessa filosofiassa käytettiin. Se esiintyy esimerkiksi sellaisilla kuuluisilla puhujilla kuin Cicero ja Seneca. Korinttilaiset kuvittelivat olevansa hengellisesti viisaita - kuka mitenkään - joten heillä oli valta halveksia vähemmän viisaita seurakuntalaisia ja ohjailta seurakuntaelämää oikeaksi katsomaansa suuntaan.

Paavali ensin myöntää todeksi tuon sloganin *kaikki on viisaiden*: ”Kaikkihan on teidän: Paavali, Apollos ja Keefas, maailma, elämä ja kuolema, kaikki nykyinen ja tuleva.” Mutta sen jälkeen hän kääntää asian pääläelle: ”mutta te olette Kristuksen, ja Kristus on Jumalan.” Eli: kristittynä eläminen ja oleminen on ytimeltään Kristukselle kuulumista. Jos joku on oikeasti viisas kristitty, hän ymmärtää tämän. Siksi, juuri se, että ”kaikki kuuluu viisaille”, tarkoittaa kristityille kaiken alistamista Kristuksen tahdolle, sillä hänen me olemme. Ja se taas tarkoittaa luopumista hengellisestä viisaudesta ylpeilemisestä ja siitä, että ollaanko ”Paavalin puolta” vaiko ”Apolloksen puolta”. Eli teemana on jälleen sen osoittaminen, että seurakunnan jakaantuminen ja siihen perustuva riitely on älytöntä.

Ehkä vielä syvällisempi teema, joka on kaiken takana, on korinttilaisten suhde Kristukseen. Sitä Paavali yrittää korjata ja syventää sanomalla, että ”te olette Kristuksen ja Kristus Jumalan”.

Apostolin virasta

Seuraavaksi Paavali alkaa puhua omasta asemastaan apostolina.

Niin pitäköön jokainen meitä Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijoina. Sitä tässä huoneenhaltijoilta ennen muuta vaaditaan, että heidät havaitaan uskollisiksi. Mutta siitä minä hyvin vähän välitän, että te minua tuomitsette tai joku inhimillinen oikeus; en minä itsekään tuomitse itseäni, sillä ei minulla ole mitään tunnollani, mutta en minä silti ole vanhurskautettu, vaan minun tuomitsijani on Herra. Älkää sen tähden lausuko mitään tuomiota, ennen kuin aika on, ennen kuin Herra tulee, joka myös on saattava valoon pimeyden kätköt ja tuova ilmi sydänten aivoitukset; ja silloin kukin saa kiitöksensä Jumalalta. (1. Kor.4:1-5).

Paavali siis sanoo, että häntä ja hänen työtovereitaan tuli pitää ”Kristuksen käskyläisinä”. Tuo sana ”käskyläinen”, *hyperetas*, tarkoitti alun perin kaleerilaivan alimmalle soutukselle kahlehdittua soutuorjaa. Ei siis kovin korkea-arvoinen jobi! Mutta sana oli laajentunut tarkoittamaan yleensäkin palvelijoita tai avustavia ruumiillisen työn tekijöitä.

Toinen sana, jolla Paavali kuvaa omaa asemaansa on ”Jumalan salaisuuksien huoneenhaltija”. Tuo sana ”huoneenhaltija” (*oikonomos*) tarkoittaa orjaa, jolle oli uskottu isännän taloudesta ja muista orjista huolehtiminen ja vastaaminen. Toisaalta myös erilaisilla seuroilla tai ammattikilloilla tai jopa kaupungeilla oli *oikonomos*, joka vastasi sen taloudesta. Sellaisilla oli usein myös uskonnollisia tehtäviä hoidettavanaan, sillä killat tai kaupungit suorittivat uhrimenoja jollekin jumalalle, ja siitäkin *oikonomos* oli päävastuussa.

Paavali sanoo, että hän on sellainen *oikonomos* ja sellainen alimman kannen soutuorja, että hänen vastuulleen oli uskottu Jumalan salaisuudet. Eli siis ilosanoma siitä, että Jumala on ristiinnaulitussa Kristuksessa sovittanut kaikkien ihmisten synnit ja tuo kaikille hänen kauttaan mahdollisuuden saada ne anteeksi ja päästä Jumalan lapseksi.

Paavali ei siis meuhkannut korinttilaisille tai kenellekään muulle omaa asiaansa, vaan hän oli Jumalan asialla, hänen valtuuttamanaan ja velvoittamanaan. Se oli paljon vastuuta ja myös valtaa sisältävä virka, mutta toisaalta siinä joutui niin pienelle paikalle, että oli kuin alimman luokan kaleeriorja, Kristuksen soutuorja.

Apostolilta vaadittiin ennen kaikkea sitä, että hän oli uskollinen sille, joka oli hänelle tuon viran antanut, eli Jumalalle. Se tarkoitti sitä, että työn tekemisen motiivina ei saanut olla esimerkiksi rikastuminen tai kenenkään mielisteleminen tai oman kunnian säilyttäminen.

Äskeisen kohdan kieli on kommentaarin mukaan täynnä oikeusistuimissa käytettyä sanastoa: ”Mutta siitä minä hyvin vähän välitän, että te minua tuomitsette tai joku inhimillinen oikeus.” Syynä ei luultavasti ole se, että korinttilaiset olisivat oikeasti olleet syyttämässä Paavalia minkäänlaisessa oikeudessa. Pikemminkin tässäkin on kyse retorisesta

vaikuttamisesta. Paavali puolustaa virkaansa; sitä että hän oikeasti on Kristuksen asialla. Hän tekee sen vetämällä asian ns. vähän *överiksi*: ”Olenko minä teidän edessänne kuin syytetyn penkillä, kun väittelette, että kumpi on parempi Kristuksen palvelija, minä vaiko Apollos?”

Samalla Paavali sanoo, että ”en minä itsekään tuomitse itseäni”. Hän oli radikaalisti luopunut kanssakristittyjensä arvostelemisesta; niin radikaalisti, että on luopunut itsensäkin arvostelemisesta. Sen sijaan hän luotti siihen, että hänet ja kaikki muutkin kristityt tuomitaan työnsä tekemisen tavasta kerran viimeisellä tuomiolla.

Tähän Paavali kehottaa myös korinttilaisia. Ei kannata miettiä sitä, kumpi on parempi ja hengellisempi, Apollos vai Paavali vaiko kenties Keefas. Asia pitää jättää Kristuksen ratkaistavaksi viimeisenä päivänä. Ja samalla ymmärtää, että sen saman tuomioistuimen edessä jokainen kristitty kerran seisoo. Siitä huolimatta, että onko mieltänyt itsensä ”konservatiiviksi” vaiko ”liberaaliksi” vaiko kenties ”sillanrakentajaksi” näitten ääripäitten välille. Minkä varassa kestän hänen edessään? En ainakaan sen, että olen konservatiivi tai paavalilainen tai apolloslainen tai liberaali.

Opillisesta kiistelystä

Tarkoittaako edellinen sitä, että toisen julistajan tai kirkon ihmisen julistusta ei saisi lainkaan arvostella. Pitääkö opilliset asiat jättää kokonaan Kristuksen tuomioistuimessa ratkaistavaksi hänen toisessa tulemisessaan? Ei varmaankaan. Ei Paavali itsekään niin tehnyt.

Galatalaiskirjeessä hän arvostelee ankarasti apostoli Pietaria siitä, että hän oli ollut tuomassa Mooseksen lain ruokasäännöksiä kristinuskoon. Tessalonikalaiskirjeessä hän arvostelee ankarasti vääränlaista opetusta Kristuksen toisesta tulemisesta ja ylösnousemuksesta.

Korinttilaiskirjeessä hän arvostelee vääränlaista opetusta ja käytäntöä seksuaalisuudesta.

Joten tässäkin näkyy, että Paavalin kirjoittamistapa on hyvin tilannekohtaista. Kun kyseessä oli seurakunnassa oleva erimielisyys siitä, pitikö seurata Paavalia vai Apollosta vai Pietaria eli Keefasta, siihen sopi kehotus olla tuomitsematta ja jättää tuomio Kristukselle. Mutta joihinkin tosiin teemoihin kävi pikemminkin kehotus arvioida opetusta: ”Koetelkaa kaikki ja pitäkää se, mikä hyvää on.”

Mikä tässä asiassa olisi siis viisautta? Varmaankin jonkinlainen keskitie. Ei tosiaankaan pidä lähteä arvostelemaan toisia kristittyjä liian hanakasti. Kannattaa miettiä omia motiivejaan. Arvostelenko muita kristittyjä siksi, että saisin kiillotettua omaa kilpeäni ja voisin näyttää omissa ja toisten silmissä pätevältä teologilta ja hengelliseltä ihmiseltä?

Jo tämän kysymyksen rehellinen kysyminen voi auttaa välttämään aika monta turhaa riitaa.

Mutta sitten on olemassa ns. ”välttämättömiä kiistoja”. Tästä asiasta luterilaisen kirkon tunnustuskirjoista sanotaan seuraavaa:

Siksi mekin olemme tehneet toisillemme perusteellisen selväksi, että on osattava tehdä ero erilaisten kiistojen välillä. On tosin tarpeetonta ja hyödytöntä

kiistelemistä, joka hävittää enemmän kuin rakentaa; sellaisella ei saa häiritä kirkkoa. Mutta toisaalta on välttämättömiä kiistoja, jotka koskevat uskonkohtia eli kristillisen opin tärkeitä pääasioita; silloin on totuuden pelastamiseksi kumottava sen vastainen oppi. (Yksimielisyyden ohje, kiistanalaiset opinkohdat).

Käsittääkseni 1.Korinttilaiskirjeessä Paavali torjuu tällaista ”hyödytöntä kiistelemistä”. Toisaalta hänen kirjeistään löytyy myös kohtia, joissa hän pyrki ”totuuden pelastamiseksi kumoamaan” väärää opetusta.